

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

WSPIERAMY LOKALNĄ POLSKĘ!

Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Podkowa Leśna na lata 2007-2016 Aktualizacja 2015

Lokalne Badania Społeczne dla Gminy Brwinów, Miasta Milanówek i Miasta Podkowa Leśna

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Spis treści

CZĘŚĆ WSTĘPNA	3
1. Wstęp	3
1.1. Podstawa prawna	4
1.2. Proces tworzenia aktualizacji strategii	6
CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	11
2. Charakterystyka Podkowy Leśnej	11
3. Pomoc społeczna	20
3.1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej	24
3.2. Diagnoza najważniejszych problemów społecznych w Podkowie Leśnej	34
3.3. Wyniki badań ilościowych	36
3.4. Analiza SWOT	39
3.5. Zasoby instytucjonalne	43
CZĘŚĆ PROGRAMOWA	46
4. Cele strategiczne i kierunki działań	46
5. Misja Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów	55
6. Rekomendowane działania dla Podkowy Leśnej w ramach obszaru PTO	57
7. Źródła finansowania strategii	67
8. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja	68
7. Zakończenie	69
7.1. Spis tabel i wykresów	70

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CZĘŚĆ WSTĘPNA

1. Wstęp

Niniejszy dokument jest aktualizacją strategii przyjętej przez Radę Miasta Podkowy Leśnej uchwałą nr 54/XII/2007 z dnia 26 listopada 2007 r. W ramach projektu „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów – poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” została wykonana aktualizacja i dostosowanie Strategii poszczególnych gmin w obrębie PTO do „Zintegrowanej Strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów”.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany /poprawy/ tych stanów rzeczy /zjawisk/ występujących w obrębie danej społeczności. Dokument charakteryzuje w szczególności działania publicznych instytucji rozwiązujących kwestie społeczne podejmowane dla poprawy warunków zaspokojenia potrzeb przez wybrane kategorie osób i rodzin. Obowiązek opracowania lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej /Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z póź. zm./.

Dokument ten powinien zmierzać do poprawy jakości życia mieszkańców, zapobiegać nadmiernym rozpiętościom w poziomie dochodów i w warunkach życia ludności, a przede wszystkim ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

społecznych podejmowanych w celu zmiany (poprawy) tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących na terenie miasta, które oceniane są negatywnie.

Starzenie się społeczeństwa, problemy osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych, zjawisko ubóstwa związane z bezrobociem, trudna sytuacja rodzin wielodzietnych, uzależnienia i przemoc w rodzinie to trudne problemy społeczne na poziomie lokalnym. Od skuteczności rozwiązania tych problemów zależy funkcjonowanie wspólnoty, jaką stanowi gmina. Rozwiązanie tych problemów społecznych jest działaniem trudnym i długookresowym, dlatego też wymaga kompleksowości podejmowanych działań i integracji wielu instytucji działających w zakresie pomocy społecznej.

1.1. Podstawa prawna

Ze względu na różnorodność problemów społecznych występujących na terenie Podkowy Leśnej opracowanie Strategii oparto na następujących aktach prawnych:

- ✓ ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 163 z późn. zm.)
- ✓ ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2015 r., poz. 1515),
- ✓ ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r., poz. 1286),
- ✓ ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 114, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2015 r., poz. 859, z późn. zm.),

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 r., poz. 332, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1390, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r., poz. 124),
- ✓ ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 149),
- ✓ ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r., poz. 225, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r., poz. 721, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r., poz. 1375),
- ✓ ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 581, z późn. zm.),
- ✓ ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r., poz. 1118, z późn. zm.).

Cele założone w Strategii są zgodne z celami horyzontalnymi określonymi w dokumentach na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i powiatowym:

- ✓ Europa 2020 – strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu
- ✓ Wieloletnie Ramy Finansowe na lata 2014-2020
- ✓ Strategia Rozwoju Kraju 2020
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ Regionalny program Operacyjny województwa mazowieckiego na lata 2014-2020
- ✓ Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grodziskiego na lata 2011-2015
- ✓ Program Wspierania Rodziny w Podkowie Leśnej na lata 2013-2015
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2010 - 2014
- ✓ Gminny Program Profilaktyki, Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Zapobiegania Narkomanii na rok 2015
- ✓ Plan Zrównoważonego Rozwoju Miasta-Ogrodu Podkowy Leśnej na lata 2005-2014
- ✓ Plan rozwoju lokalnego Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna na lata 2004-2013.

1.2.Proces tworzenia aktualizacji strategii

Prace nad przygotowaniem niniejszej Strategii prowadzone były w ramach projektu „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji”, dofinansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. *„Celami Projektu są podwyższenie jakości życia mieszkańców oraz budowa mechanizmów Partnerstwa w zakresie wspólnego rozwiązywania problemów, wykraczających poza obszar pojedynczej gminy. Oczekiwanym rezultatem jest opracowanie dokumentów strategicznych określających optymalne kierunki rozwoju obszaru funkcjonalnego, dokumentacji projektowej najbardziej kluczowych kwestii dot. rozwiązania problemów wodno-melioracyjnych (w tym inwentaryzacji urządzeń wodnych i kompleksowego uregulowania*

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: **„Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji”** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

gospodarki wodnej), na rzecz zwiększenia intermodalności połączeń komunikacyjnych oraz poprawy dostępności do Warszawy i głównych tras krajowych (w tym na terenie stref inwestycyjno-mieszkaniowych oraz sieci ścieżek rowerowych), rewitalizacji kluczowych terenów zielonych oraz rozwiązywania kluczowych problemów i usług społecznych (w tym cmentarza, przedszkola, szkoły, stref rekreacji i innych) oraz docelowo wzmocnienie instytucjonalne Partnerstwa, w tym poprzez udział licznych partnerów społecznych...”¹.

Aktualizacja „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Podkowa Leśna na lata 2007-2016” została opracowana na podstawie kilkietapowych, wzajemnie powiązanych i rozłożonych w czasie działań. Pierwsze prace nad założeniami dokumentu zostały zrealizowane podczas cyklu warsztatów, przeprowadzonych w pierwszej połowie roku 2015. Kompleksową diagnozę możliwości współpracy i perspektyw rozwojowych obszaru PTO zawiera dokument „Wspólne Kierunki Rozwoju Gmin Obszaru Funkcjonalnego Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów”².

Kolejnym etapem była realizacja dużych, przekrojowych badań społecznych obszaru PTO. Pomiar opinii mieszkańców Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów został zrealizowany w formie cyklu badawczego, polegającego na zastosowaniu różnych, wzajemnie komplementarnych metod i technik badawczych (ilościowych i jakościowych), zgodnie z zasadą triangulacji metodologicznej. Takie podejście pozwoliło na uzyskanie możliwie pełnej wiedzy i, w konsekwencji, przyczyniło się do sformułowania trafnych wniosków i rekomendacji z badań. Badania ilościowe pozwoliły na uzyskanie „twardych”

¹ Źródło: <http://www.trojmiasto-ogrodow.eu/>

² „Wspólne Kierunki Rozwoju Gmin Obszaru Funkcjonalnego Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów”, dokument zawierający syntezę informacji zebranych podczas warsztatów strategicznych przeprowadzonych 17 i 24 kwietnia 2015 r. oraz 8 maja w Podkowie Leśnej, Milanówku i Brwinowie, moderowanych przez Grzegorza Dziarskiego i Mirosława Olczaka. Opracowanie uwzględnia również wnioski z warsztatów diagnostycznych, przeprowadzonych 7 kwietnia 2015 r.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

danych opisujących sytuację społeczną obszaru PTO za pomocą liczb, procentów i wskaźników. Z kolei badania jakościowe zostały przeprowadzone przy użyciu „miękkich”, „rozumiejących” metod. Uzyskany obraz jest wielowątkowy, wielopłaszczyznowy, a także – ze względu na możliwość zestawienia i porównania opinii różnych grup respondentów – wieloperspektywiczny („zasada WWW”).

Zrealizowany cykl badawczy składał się z następujących elementów:

- ✓ Analiza danych zastanych (desk research);
- ✓ Badanie ilościowe;
- ✓ Badanie jakościowe.

Analiza danych zastanych (desk research)

Analiza danych zastanych (desk research) jest metodą, która została zastosowana w początkowej fazie badania i posłużyła m.in. integracji oraz syntezie dostępnych informacji, związanych z przedmiotem badań. W tym celu skorzystano z dostępnych źródeł informacji: danych statystycznych (np. Bank Danych Lokalnych i inne źródła GUS, Statystyczne Vademecum Samorządowca, Państwowa Komisja Wyborcza, System Informacji Oświatowej MEN, powiatowe i wojewódzki urząd pracy), dokumentów strategicznych i programowych, raportów, analiz i innych podobnych opracowań. Tę część Analizy Danych Zastanych należy potraktować jako etap przygotowawczy, który dostarczył tzw. tła badawczego i przyczynił się do skonstruowania optymalnych narzędzi badawczych (PAPI, FGI). Tam gdzie to możliwe dane gmin z obszaru PTO (Brwinów, Milanówek, Podkowa Leśna) były analizowane w szerszym ujęciu – na tle analogicznych wskaźników dla województwa mazowieckiego i ogólnopolskich.

Badanie ilościowe

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Kwestionariuszowe badania techniką PAPI (Paper and Pen Interview) zostały przeprowadzone na próbie N=1581 osób. Zrealizowana została próba losowa, reprezentatywna dla populacji mieszkańców obszaru PTO (Brwinów, Milanówek, Podkowa Leśna) w wieku 15+. Była to próba adresowa, losowana techniką random route (tzw. ustalonej ścieżki). Ze względu na lokalny charakter badania dokonano niezależnego warstwowania każdej gminy na rejony statystyczne. Udział wylosowanych adresów w rejonie statystycznym odpowiada liczbie mieszkań w danym rejonie statystycznym w stosunku do liczby wszystkich mieszkań w gminie. W ramach rejonu statystycznego dokonano losowania prostego mieszkań z rozkładu równomiernego bez zwracania. Operatem losowania była baza adresowa TERYT, prowadzona przez GUS. Ankieterzy odwiedzali co drugie gospodarstwo domowe, licząc od wylosowanego punktu startowego. W każdym gospodarstwie w badaniu wzięła udział 1 osoba. Pomiar został przeprowadzony w ramach tzw. wiązek realizacyjnych, odpowiadających liczbie wylosowanych punktów startowych. Średni czas trwania wywiadu nie przekroczył 40 minut. Zrealizowana próba odzwierciedla strukturę badanej populacji ze względu na płeć, wiek oraz miejsce zamieszkania (gmina, podział miasto/wieś). Badanie ilościowe zostało zrealizowane w sierpniu i wrześniu roku 2015.

Badanie jakościowe

W ramach cyklu badawczego przeprowadzone zostały również 3 Zogniskowane Wywiady Grupowe (FGI), po 1 w każdej z gmin obszaru PTO (Brwinów, Milanówek, Podkowa Leśna). Badanie jakościowe posłużyło uzupełnieniu i pogłębieniu informacji z wcześniejszych badań ilościowych. Zogniskowane Wywiady Grupowe (FGI) polegały na przeprowadzeniu przez 2 moderatorów dyskusji z zaproszonymi wcześniej respondentami. Każdy z wywiadów trwał ok. 140-150 minut. Dyskusja została przeprowadzona według

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

opracowanego wcześniej scenariusza, czasami zawierającego także dosłowną treść pytań, a jej przebieg był rejestrowany (obraz i dźwięk). W każdym ze spotkań grupowych wzięło udział 8-11 respondentów reprezentujących zarówno środowiska JST (nie więcej niż 3 osoby), jak i NGO. Wywiady zostały zrealizowane we wrześniu 2015 roku³.

Zakres proponowanych zmian merytorycznych dotyczy aktualizacji części diagnostycznej, przedstawienia wyników badań przeprowadzonych przez Lokalne Badania Społeczne, przedstawienia misji Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów, oraz modyfikacji celów strategii i kierunków działań rekomendowanych przez autorów „Zintegrowanej Strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów”.

³ „Opracowanie strategii współpracy w dziedzinie świadczenia usług społecznych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów (tj. gmin Brwinów, Milanówek i Podkowa Leśna) oraz lepszego dostosowania usług w tym zakresie do zmian demograficznych. Raport z badań ilościowych i jakościowych”, Lokalne Badania Społeczne, 2015

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmieście Ogródów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmieścia Ogródów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

2. Charakterystyka Podkowy Leśnej

Podkowa Leśna według podziału administracyjnego leży na terenie województwa mazowieckiego, w powiecie grodziskim. Wchodzi w skład pasma zachodniego Aglomeracji Warszawskiej. Miasto jest położone na terenach leśnych, atrakcyjnych krajobrazowo w zasięgu kolei dojazdowej WKD oraz drogi wojewódzkiej nr 719 – drogi wylotowej z Warszawy. Miasto w linii prostej jest położone w odległości:

- ok. 25 km od centrum Warszawy,
- ok. 7 km od centrum Pruszkowa,
- ok. 9 km od centrum Grodziska Mazowieckiego.

Powierzchnia obszaru Podkowy Leśnej wynosi 1010 ha. Pod względem administracyjnym w skład Podkowy Leśnej wchodzi:

- Miasto-Ogród część zabudowana /ok. 410 ha, 41% powierzchni/
- Kompleks Lasu Młochowskiego /ok. 600 ha, 59 % powierzchni.

Podkowa Leśna sąsiaduje z terenami:

- miasta i gminy Brwinów,
- miasta Milanówka,
- gminy Nadarzyn.

Teren Miasta-Ogródu wraz z lasem Młochowskim w całości położony jest w granicach Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, Na terenach należących do miasta znajduje się wiele rezerwatów i pomników przyrody wpisanych do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody. Te wszystkie walory czynią Podkowę Leśną wyjątkowym miejscem zarówno do zamieszkania jak i spędzania wolnego czasu.

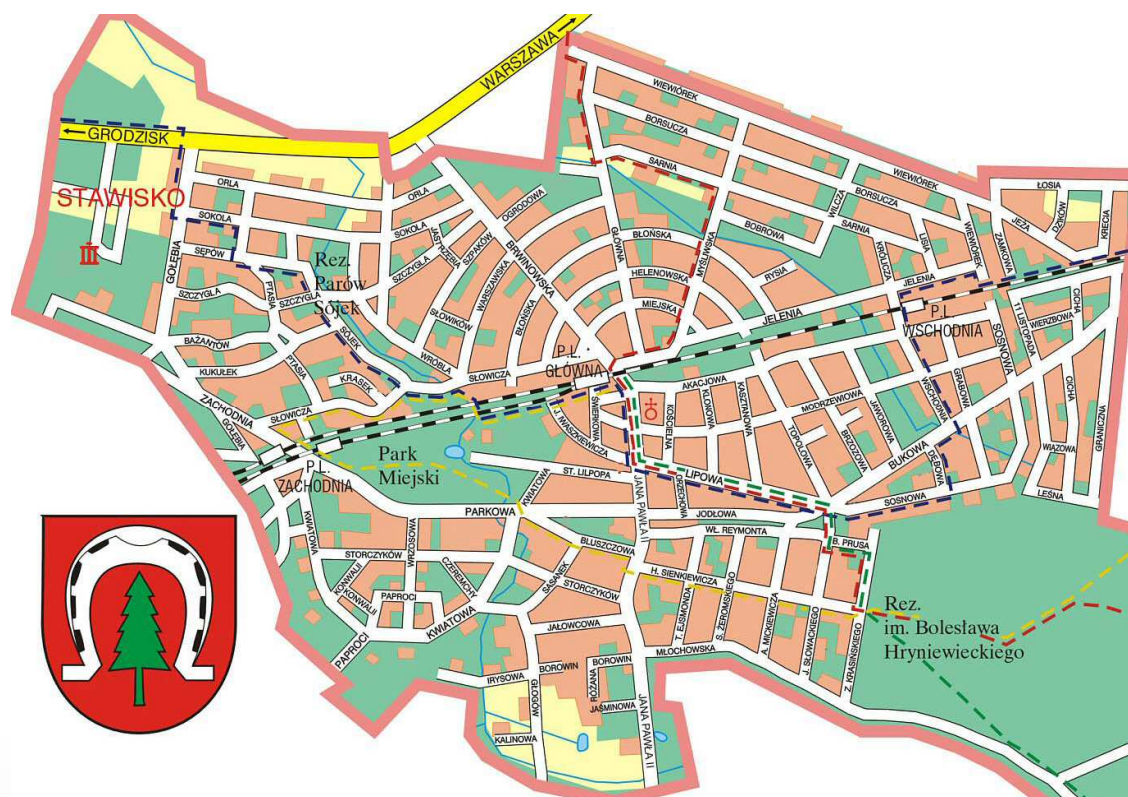

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Rysunek 1. Mapa Podkowy Leśnej

Źródło: <http://podkowalesna.pl/przewodnik-miejski/schemat-miasta/>

Ludność i jej struktura

Podkowa Leśna jest najmniejszą i najmniej liczną gminą na terenie powiatu grodziskiego. Na powierzchni ok. 10 km² na stałe zamieszkuje 3 845 osób (stan na 31.12.2014 r.), co określa gęstość zaludnienia na poziomie 384 osób/km².

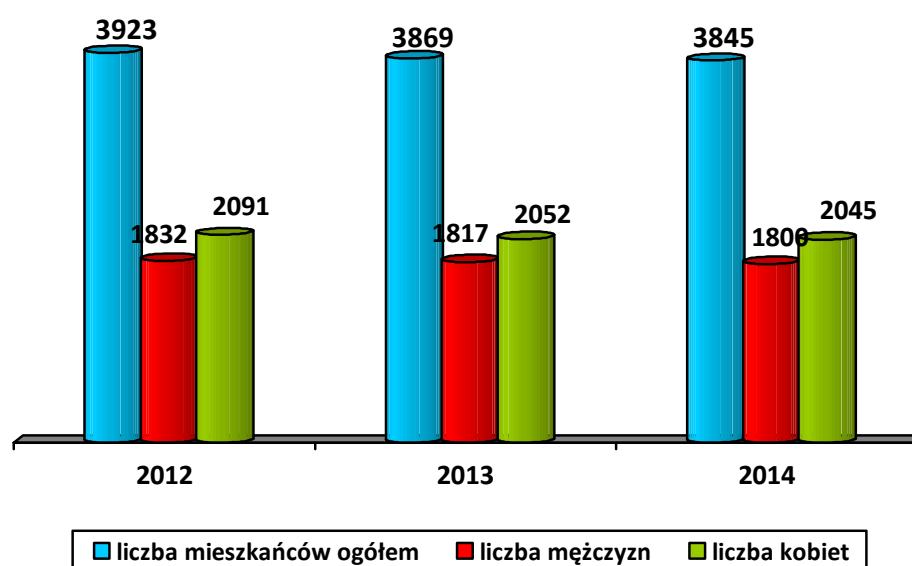
MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Liczbę oraz strukturę wieku mieszkańców miasta /zameldowanych na stałe/ przedstawiają poniższe wykresy

Wykres 1. Liczba osób zamieszkałych na terenie Podkowy Leśnej z podziałem na płeć w latach 2012-2014.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Lokalnych

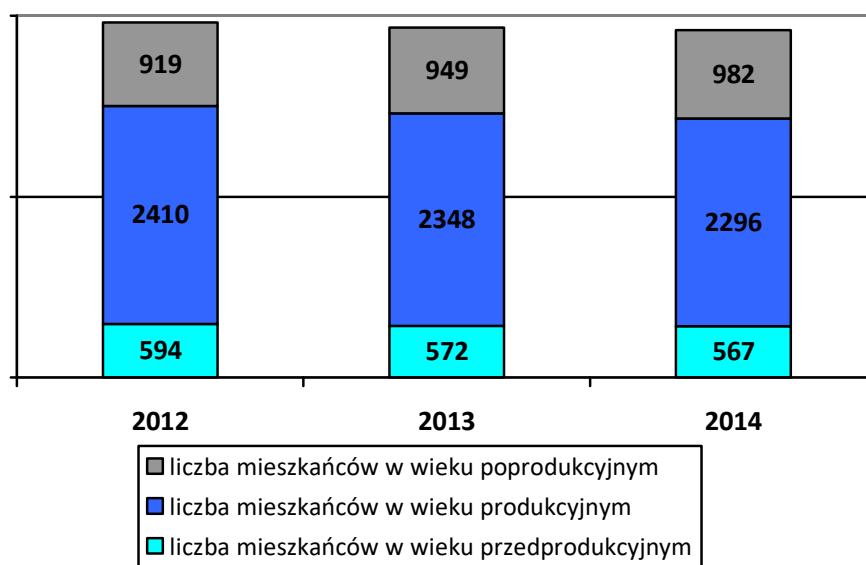

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Wykres 2. Struktura mieszkańców Podkowy Leśnej w latach 2012-2014.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Lokalnych.

Rynek pracy

Podkowa Leśna ze względu na swój specyficzny charakter jako miasta-ogrodu oraz bliskość Warszawy nie ma na swoim terenie zakładów przemysłowych. W związku z tym, że miasto pełni głównie funkcje mieszkalne rozwinęły się tutaj jedynie handel i usługi. Głównymi pracodawcami na terenie miasta są jednostki samorządu terytorialnego, takie jak Urząd Miasta, Zespół Szkół Samorządowych i Przedszkole.

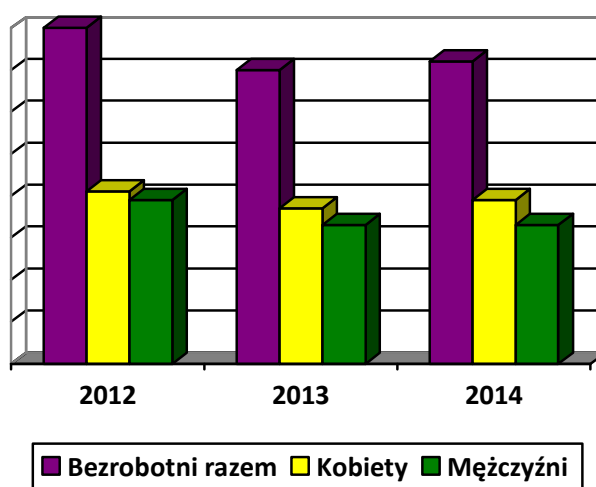

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych (zarejestrowanych) z podziałem na płeć w Podkowie Leśnej w latach 2012-2014.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny. Bank Danych Lokalnych.

Edukacja i wychowanie

W Podkowie Leśnej działają następujące placówki oświatowe:

- ✓ Publiczne: Przedszkole Miejskie im. Krasnala Hałabały
Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Warszawy
Gimnazjum Publiczne nr 1
- ✓ Niepubliczne: Szkoła Podstawowa nr 2 im. św. Teresy od Dzieciątka Jezus
Gimnazjum nr 2 im. św. Hieronima
Podkowieńskie Gimnazjum Nr 3
Podkowieńskie Liceum Nr 60
Podkowieńska Wyższa Szkoła Medyczna im. Zofii i Jonasza Łyko

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Kultura

Na terenie Podkowy Leśnej prowadzą działalność następujące ośrodki kulturalne:

Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich

CKiLO jest miejscem spotkań mieszkańców i inkubatorem inicjatyw społecznych w dziedzinie kultury, a także realizacji tzw. kultury wysokiej poprzez koncerty muzyczne i prezentacje artystyczne na wysokim poziomie wykonawczym. Starannie budowany program własny, wystawy, jak również koncerty, spotkania i debaty edukacyjne, konferencje, wydarzenia artystyczne są wspierane przez informację adresowaną do wielu grup społecznych i wiekowych. Centrum przedstawia znaczące zjawiska z dziedziny sztuk wizualnych, filmu, teatru i muzyki, a także wspiera i promuje lokalnych twórców. Trwałym elementem programu są projekty edukacyjne związane ze współczesną kulturą artystyczną, realizowane w formie warsztatów, spotkań, dyskusji, inicjatyw popularyzatorskich. Oferta edukacyjna dla dzieci i młodzieży, w tym oferta wychowania przez sztukę, oparta jest na nowoczesnych formach edukacji wykorzystujących nowe technologie i sztukę najnowsza. Częścią działalności programowej jest edukacja praktyczna, skierowana przede wszystkim do młodzieży i ludzi starszych, rozwijana za pomocą nowoczesnych narzędzi i współpracy specjalistów różnych dziedzin. W Pałacyku odbywają się wykłady, zajęcia i spotkania Uniwersytetu Otwartego Pokolenia - wspólnej inicjatywy Stowarzyszenia Związek Podkowiec i Towarzystwa Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna. Program imprez i wydarzeń artystycznych jest tworzony we współpracy z instytucjami kultury, oświaty, organizacjami społecznymi i zakłada kontynuację sprawdzonych i wartościowych inicjatyw budujących świadomość historii oraz tradycji miejsca (m.in. Festiwal Otwarte Ogrody), także na ich bazie wypracowanie

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

międzynarodowego programu dla CKiO w Podkowie Leśnej, jako promotora idei miasta-ogrodu. Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich świadczy usługi zarówno dla mieszkańców miasta i okolic, jak i dla osób z terenu całego kraju, a także z zagranicy⁴.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Poli Gojawczyńskiej

Księgozbiór Biblioteki podkowieńskiej ma charakter uniwersalny, to znaczy zawiera zarówno literaturę piękną, dzieła niebeletrystyczne oraz publikacje ze wszystkich dziedzin wiedzy przeznaczone dla odbiorców ze wszystkich grup wiekowych. Zbiory w tradycyjnej wersji papierowej liczyły na dzień 31.12.2014 r. 18 504 woluminy oraz 511 jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych, w tym 507 książek mówionych na dyskach optycznych. Zbiory są systematycznie uzupełniane o nowości wydawnicze, wznowienia, niezbędne zakupy antykwaryczne oraz dary. W 2009 r. ze zbiorów biblioteki korzystało 1001 osób. Dzięki ogromnemu wkładowi pracy i zaangażowaniu całego zespołu, liczba czytelników systematycznie wzrasta. Odpowiednio w kolejnych latach: 2010 r. - 1086 osób, 2011 r. - 1313 osób, w 2012 r. - 1399 osób, w 2013 r. - 1558 osób, a w 2014 r. aktywnymi czytelnikami Biblioteki było 1556 osób⁵.

Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów w Stawisku

Na terenie majątku ziemskiego Stawiska należącego w latach 1928-1980 do pisarza Jarosława Iwaszkiewicza i jego żony Anny znajduje się Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów które działa od 1980 roku. Po śmierci Jarosława Iwaszkiewicza zgodnie z testamentem Stawisko przeszło na własność Ministerstwa Kultury i Sztuki. Utworzono tam

⁴ <http://www.ckiopodkowa.pl/o-nas/misja>

⁵ Sprawozdanie merytoryczne MBP za rok 2014

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

muzeum, chroniące cenne pamiątki po pisarzu i jego żonie, rękopisy, książki, obrazy i meble.

Ponadto szeroko zakrojoną działalność kulturalną prowadzą stowarzyszenia:

Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk

Stowarzyszenie prowadzi działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Towarzystwo Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna

Towarzystwo Przyjaciół (początkowo Miłośników) Miasta Ogrodu Podkowa Leśna powstało 4 marca 1930 r. Obecnie celem działalności Towarzystwa jest pielęgnowanie tradycji, historii i walorów Miasta-Ogrodu Podkowy Leśnej, pobudzanie obywatelskiej inicjatywy mieszkańców dla zapewnienia jej wszechstronnego rozwoju oraz ochrona wartości kulturowych, zabytkowych, urbanistycznych i obszaru chronionego krajobrazu w granicach administracyjnych Miasta-Ogrodu Podkowy Leśnej.

Sport i turystyka

Podkowa Leśna ze względu na swoje położenie i znajdujące się na jej terenie zabytki przyrodnicze, architektoniczne i urbanistyczne stanowi idealne miejsce do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Na terenie miasta znajdują się cztery szlaki turystyczne:

- ✓ szlak czerwony - Jest fragmentem Podwarszawskiego Szlaku Okrężnego. Na terenie zabudowy miejskiej Podkowy szlak ma długość około 3,5 km, trasa leśna, od rezerwatu do leśniczówki – ma około 4 km długości.
- ✓ szlak niebieski - część szlaku im. Jarosława Iwaszkiewicza na terenie Podkowy Leśnej ma długość około 6 kilometrów.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ szlak żółty - cały szlak ma długość 7 kilometrów. Część leżąca na terenie miasta Podkowa Leśna stanowi jego niecałe 4 km.
- ✓ szlak zielony - Szlak zielony ma długość około 8 km. Biegnie przez lasy otaczające Podkowę, i prowadzi do rezerwatu im. Bolesława Hryniewieckiego⁶.

Z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Miasta-Ogrodu Podkowa Leśna wyznaczono na terenie Lasu Młochowskiego trzy oznakowane pętle rowerowe:

- ✓ mała (ok. 4 km),
- ✓ średnia (ok. 5 km),
- ✓ duża (ok. 9 km).

Baza sportowa należąca do Podkowy Leśnej ogranicza się do terenu Zespołu Szkół, gdzie znajdują się:

- ✓ dwa boiska: asfaltowe oraz niewielkie boisko z nawierzchnią ziemną
- ✓ sala gimnastyczna.

Na terenie miasta znajduje się plac deskorolkowy o powierzchni ok. 400 m².

Opieka zdrowotna

Dostęp do podstawowych świadczeń zdrowotnych dla mieszkańców Podkowy Leśnej zapewniają dwa Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej POZ, które świadczą usługi na podstawie umowy z NFZ:

- NZOZ „Medicus” (obsługuje ok. 3.500 osób),
- NZOZ „Basis” (obsługuje ok. 3.500 osób).

⁶ <http://podkowalesna.pl/sport-i-turystyka/trasy-piesze/>

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Oprócz wyżej wymienionych ośrodków działa Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sigma” w Podkowie Leśnej.

Opiekę szpitalną mieszkańców zapewnia Szpital Zachodni znajdujący się w Grodzisku Mazowieckim. Najbliższe stacje Pogotowia Ratunkowego mieszczą się w Grodzisku Mazowieckim i Pruszkowie (oba w odległości ok. 10 km). Na terenie miasta działają trzy apteki.

3. Pomoc społeczna

Głównym celem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna to instytucja polityki społecznej państwa mająca na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Pomoc społeczna, uprzednio zwana opieką społeczną, a i dzisiaj często traktowana jako jej synonim, staje się coraz bardziej znaczącą dziedziną polskiego układu bezpieczeństwa socjalnego. Rola pomocy społecznej wiąże się z działaniami profilaktycznymi, mającymi na celu zapobieganiu powstawania sytuacji mogących powodować konieczność udzielania wsparcia finansowego. Świadczenia o charakterze niematerialnym w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych poprzez pracę socjalną umożliwiają taką działalność.

Praca socjalna i pomoc społeczna opierają się na trzech płaszczyznach;

1. liczy się człowiek,

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

2. człowiek ma problemy osobiste, rodzinne i społeczne wynikające z interakcji z innymi ludźmi,

3. można zrobić coś dla złagodzenia tych problemów i wzbogacenia życia jednostki.

Procesowi transformacji ustrojowej towarzyszą także zjawiska negatywne, szczególnie odczuwalny jest gwałtowny wzrost bezrobocia, które zdecydowanie obniża poziom życia ludności. Ubóstwo wielu rodzin stało się faktem, nasiliły się zjawiska patologii społecznych /alkoholizm, narkomania, przemoc/.

Ustawa o pomocy społecznej nałożyła na gminę odpowiedzialność za rozwiązywanie wielu problemów społecznych pojawiających się na terenie działania. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współudział w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. Zadania pomocy społecznej dzielą się na zadania własne gminy finansowane z budżetu gminy i zadania zlecone finansowane z budżetu państwa. Formalno-prawny kształt świadczenia pomocy i usług z zakresu pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy (art. 17 ustawy, pkt. 1)⁷:

- ✓ Opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, z uwzględnieniem zagadnień z zakresu pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych programów, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- ✓ Sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej,
- ✓ Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,

⁷ Ustawa z dnia 12 marca 2014 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163 z późn. zm.).

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych i celowych oraz zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- ✓ Przyznawanie zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego,
- ✓ Opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz zdrowotne za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny,
- ✓ Praca socjalna,
- ✓ Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych,
- ✓ Dożywianie dzieci,
- ✓ Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- ✓ Kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- ✓ Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- ✓ Sporządzanie sprawozdawczości,
- ✓ Utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników,
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- ✓ Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Do zadań własnych gminy należy (art. 17 ustawy, pkt. 2):

- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych,
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze,
- ✓ Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
- ✓ Podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,
- ✓ Współpraca z powiatowym urzędem pracy.

Oprócz zadań własnych gminy Ustawa wyznacza zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Są to:

- ✓ Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną,
- ✓ Prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- ✓ Realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej,
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zaświadczenia (zgodnie z Ustawą o cudzoziemcach),
- ✓ Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

✓ Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie Podkowy Leśnej odpowiedzialny jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

3.1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej

AKTUALIZACJA DANYCH DOTYCZĄCYCH UDZIELANIA POMOCY PRZEZ OPS W PODKOWIE LEŚNEJ W LATACH 2012-2014

Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej został utworzony na podstawie uchwały Nr 27/VI/90 Rady Miejskiej w Podkowie Leśnej, jako wyodrębniona jednostka budżetowo – finansowa administracji samorządowej. Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej finansowana jest:

- ze środków budżetu miasta na realizację zadań własnych,
- z dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- ze środków budżetu państwa na realizację zadań zleconych.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej oprócz zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej realizuje również zadania wynikające z innych aktów prawnych, a w szczególności: ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawa o Karcie Dużej Rodziny.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Do wydawania indywidualnych decyzji administracyjnych w sprawach należących do przedmiotu wszystkich działań OPS upoważniony jest Kierownik, a podczas jego nieobecności wyznaczony pracownik. OPS realizuje zadania w oparciu o Kodeks Postępowania Administracyjnego z uwzględnieniem szczegółowych unormowań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz innych ustaw.

W 2014 r. w OPS zatrudnionych było 6 osób, wykorzystujących 3,75 etatu:

- kierownik,
- główny księgowy (1/4 etatu),
- specjalista pracy socjalnej,
- starszy pracownik socjalny,
- inspektor (1/4 etatu),
- kasjer (1/4 etatu).

Pomoc społeczna, jako instytucja polityki społecznej państwa pomaga osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi. Struktura powodów przyznania pomocy klientom Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej pozwala jednocześnie na wyodrębnienie głównych problemów społecznych występujących na terenie miasta. Poniższa tabela przedstawia powody przyznania pomocy społecznej w latach 2012-2014.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy społecznej przez OPS w Podkowie Leśnej w latach 2012-2014.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	Rok 2012		Rok 2013		Rok 2014	
	liczba rodzin ogółem	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin ogółem	liczba osób w rodzinach	liczba rodzin ogółem	liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	24	59	16	28	31	55
BEZDOMNOŚĆ	2	2	1	1	3	6
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	6		2		2	
- W TYM WIELODZIELNOŚĆ	3		2		0	
BEZROBOCIE	15	35	15	31	12	28
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	37	67	37	70	30	54
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	44	68	43	68	50	84
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH	18	49	15	45	18	41
PRZEMOC W RODZINIE	1	4	0	0	1	0
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0	0	0	0
ALKOHOLIZM	5	10	9	23	12	25
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	2	3	1	1	2	2
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	2	6	0	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej.

Analizując dane za rok 2014 należy stwierdzić że najczęstszymi przyczynami udzielania pomocy były:

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ długotrwała lub ciężka choroba 50 rodzin (w tym 84 osób)
- ✓ ubóstwo 31 rodzin (w tym 55 osób)
- ✓ niepełnosprawność 30 rodzin (w tym 54 osób)
- ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych 18 rodzin (w tym 41 osób)
- ✓ bezrobocie 12 rodzin (w tym 28 osób)
- ✓ alkoholizm 12 rodzin (w tym 25 osób).

Analizując dane za lata 2012-2014 można zauważyć wyraźny wzrost liczby rodzin którym została udzielona pomoc z tytułu: długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa i alkoholizmu. Tendencja malejąca występuje w przypadku pomocy udzielonej z tytułu bezrobocia i niepełnosprawności.

Budżet Ośrodka Pomocy Społecznej

W 2014 r. ogółem poniesione wydatki na pomoc społeczną wyniosły 1 145 853,35 zł, z czego ok. 29,3 % stanowiły wydatki finansowane z budżetu państwa - kwota 335.488,27 zł. i ok. 70,7 % finansowane z budżetu gminy - kwota 810.365,08 zł.

Zadania własne gminy – udzielone świadczenia

Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej są: świadczenia pieniężne w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych, specjalnych zasiłków celowych, zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie, pomoc na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki, świadczenia pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców, wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznawane przez sąd.⁸

⁸ Art. 36 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Świadczeniami niepieniężnymi są: praca socjalna, bilet kredytowany, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy, specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia, mieszkanie chronione, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej, pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych, w tym w mieszkaniu chronionym, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, pomoc na zagospodarowanie – w formie rzeczowej dla osób usamodzielnianych⁹.

Do najczęściej udzielanych świadczeń pieniężnych należą:

- zasiłek stały jest to świadczenie przysługujące na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom samotnie gospodarującym, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy oraz osobom pozostającym w rodzinach, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.
- zasiłek okresowy jest to świadczenie, które przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i przeznaczone jest dla osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium, przysługujący ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. Okres, na jaki jest przyznany zasiłek okresowy, ustala Ośrodek Pomocy Społecznej na podstawie okoliczności sprawy.
- zasiłek celowy jest to świadczenie przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie

⁹ Tamże.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Osobom bezdomnym i innym osobom nieposiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasiłek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego.

Zasiłki celowe przyznaje się również w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej osobie lub rodzinie, bez względu na osiągnięty przez nich dochód.

Tabela 2. Świadczenie udzielone w 2014 r.

Formy pomocy	Liczba osób którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Zasiłek stały	13	139	60 306,21	13	16
Zasiłek okresowy	3	14	5 400,00	3	5
Schronienie	1	345	10 350,00	1	1
Posiłek (program dożywianie)	48	667	16 000,00	24	48
Usługi opiekuńcze	16	5 303	92 820,00*	16	19
Zasiłek celowy	68	264	143 950,00	66	122
Odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	6	71	163 963,10	6	6
Odpłatność za	2 (bez decyzji,	15	22 436,37	2	2

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

pobyt dziecka w domu dziecka i w rodzinie zastępczej	odpłatność na podst. noty księgowej z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie				
Praca socjalna	-	-	-	68	122
RAZEM	-	-	515 225,68	-	-

*w tabeli ujęto wyłącznie wydatki z tytułu umowy zlecenie (bez składek na ubezpieczenie społeczne i składek na Fundusz Pracy)

Źródło: Sprawozdanie z działalności OPS w 2014 r.

Zadania zlecone gminie

W ramach realizowanych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka.

Tabela 3. Świadczenia rodzinne wypłacone w 2014 r.*

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
Zasiłek rodzinny z dodatkami	25	659	71 836,40
Zasiłek pielęgnacyjny	38	392	59 976,00
Świadczenie pielęgnacyjne	4	45	32 453,00
Jednorazowa zapomoga z	8	8	8 000,00

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

tytułu urodzenia dziecka „becikowe”			
Składki na ubezpiecz. emerytalne i rentowe, opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	4	45	8 931,11
RAZEM	71**	1104	172 265,40

*w tabeli nie ujęto składek na ubezp. zdrowotne, opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne

** niejednokrotnie jedna rodzina korzystała z kilku świadczeń

Źródło: Sprawozdanie z działalności OPS w 2014 r.

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości ustalonych alimentów, jednakże nie wyższej niż 500 zł miesięcznie. Przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł. Do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ma prawo osoba uprawniona do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Bezskuteczność egzekucji w rozumieniu ww. ustawy oznacza egzekucję, w wyniku, której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych.

W 2014 r. skorzystało 6 rodzin, wypłacono 86 świadczeń na łączną kwotę 41 300 zł.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Karta Dużej Rodziny

W czerwcu 2014 r. weszło w życie Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych tzw. Karta Dużej Rodziny.

Beneficjentami programu są członkowie rodzin wielodzietnych, bez względu na jej dochód:

1. rodzic (rodzice) oraz jego małżonek mający na utrzymaniu co najmniej 3 dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia, w przypadku, gdy dziecko uczy się w szkole lub szkole wyższej – do ukończenia 25. roku życia, natomiast bez ograniczeń wiekowych w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności,
2. rodzic zastępczy (rodzice zastępczy) lub osoba (osoby) prowadząca rodzinny dom dziecka,
3. dziecko – w tym dziecko, nad którym rodzic sprawuje rodzinną pieczę zastępczą oraz pełnoletni wychowanek rodzinnej pieczy zastępczej, pozostający w dotychczasowej rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka na zasadach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Karta Dużej Rodziny jest wydawana na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Wniosek składa się ze względu na miejsce zamieszkania rodziny. Składając wniosek członek rodziny ubiegający się o przyznanie uprawnień będzie zobowiązany do pokazania między innymi oryginałów lub odpisów dokumentów:

- w przypadku rodzica oraz małżonka rodzica – dokument potwierdzający tożsamość,
- w przypadku dzieci w wieku do ukończenia 18. roku życia – akt urodzenia lub dokument potwierdzający tożsamość,

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- w przypadku dzieci w wieku powyżej 18. roku życia – dokument potwierdzający tożsamość oraz zaświadczenie ze szkoły lub szkoły wyższej o planowanym terminie ukończenia nauki w danej placówce.

W 2014 r. wydano Karty Dużej Rodziny 15 rodzinom. Ogólny koszt tego zadania wyniósł 133,95 zł¹⁰.

Zespół Interdyscyplinarny

W marcu 2011 r. Zarządzeniem nr 12/2011 Burmistrza Miasta Podkowy Leśnej z dnia 30 marca 2011 r. został powołany Zespół Interdyscyplinarny dla prawidłowej realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochronie ofiar przemocy w rodzinie.

Główne cele Zespołu to:

- ✓ pomoc osobom i rodzinom w przezwyciężeniu ich problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy
- ✓ efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu
- ✓ współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
- ✓ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym w sytuacji wystąpienia przemocy.

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny (m. in. szkoły, pracownicy OPS, policji, PKPS-u, ochrony zdrowia, sądu). W roku 2014 do Zespół Interdyscyplinarny spotkał się 5 razy, dla 3 rodzin Zespół powołał Grupy Robocze, które spotkały się 9 razy. Do Zespołu wpłynęły 3 „Niebieskie Karty – A” złożone przez policję i szkołę.

¹⁰ Sprawozdanie z działalności OPS w 2014 r.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

3.2. Diagnoza najważniejszych problemów społecznych w Podkowie Leśnej

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym.

Kwestia społeczna to:

- ✓ szczególna dolegliwość dla potencjału osobowego społeczeństwa,
- ✓ następstwo niedostosowania sposobu, w jakim funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych,
- ✓ zjawisko niemożliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich. W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu kwestia społeczna oznacza przeciwieństwo między zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji a wrażeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Mechanizmów powstawania problemów społecznych upatrywać należy w funkcjonowaniu społeczeństwa. Są nimi przede wszystkim:

- ✓ dezorganizacja społeczeństwa
- ✓ opóźnienia kulturowe
- ✓ przemiany gospodarcze wyprzedzające przemiany w sposobie myślenia i działania
- ✓ złe funkcjonowanie instytucji politycznych czy administracyjnych
- ✓ dysfunkcjonalność instytucji społecznych
- ✓ dominacja grup społecznych, eksploatacja, wyzysk
- ✓ nierówności społeczne, niesprawiedliwość społeczna
- ✓ złe funkcjonowanie instytucji edukacyjnych
- ✓ nieprzystosowanie do pełnienia określonych ról społecznych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej można stwierdzić iż do najważniejszych problemów społecznych w Podkowie Leśnej należą:

- ✓ długotrwała lub ciężka choroba
- ✓ ubóstwo
- ✓ niepełnosprawność
- ✓ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
- ✓ bezrobocie
- ✓ alkoholizm

Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina ma do spełnienia wiele funkcji. Niestety, nie każda rodzina spełnia pokładane w niej nadzieje. Istnieją rodziny niezdolne do samodzielnego funkcjonowania i stworzenia dzieciom warunków bytowych i opiekuńczo-wychowawczych.

Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne jak; ubóstwo, frustracje, izolacje alkoholizm, bezradność życiową. Istotną przyczyną udzielanego wsparcia w gminie są również inne powody tj. długotrwała choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania.

Alkoholizm oraz inne uzależnienie, takie jak narkomania i nikotynizm, to zauważalne zjawiska w obszarze pomocy społecznej. Są one trudne do rozwiązania, gdyż zarówno ich

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

źródłem, jak i skutkiem są inne problemy.

Nadużywanie alkoholu powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Następstwa te dotyczą nie tylko zdrowia fizycznego i psychicznego. Głównymi problemami współwystępującymi wraz z uzależnieniami są; bezdomność, ubóstwo, choroba, przestępczość w tym przemoc w rodzinie.

3.3. Wyniki badań ilościowych

Badania ankietowe zostały zrealizowane przez firmę LBS z wykorzystaniem metody Bezpośrednich Standaryzowanych Wywiadów Kwestionariuszowych, techniką PAPI (Paper and Pen Interview).

Parametry techniczne badania:

- badanie ilościowe,
- próba losowa,
- metoda doboru próby: random route,
- liczebność próby zrealizowanej: 1581 osób (obszar PTO)
- termin realizacji: sierpień – wrzesień 2015 r.
- kwestionariusz zawierał:
 - 55 pytań w części głównej (w tym 50 pytań zamkniętych lub półotwartych oraz 5 pytań otwartych),
 - 8 pytań w metryczce.

Uczestnicy pomiaru odpowiadali na kilka bloków pytań dotyczących szeroko rozumianej aktywności społecznej i tożsamości lokalnej, jakości życia, priorytetów inwestycyjnych i najbardziej pożądanego kierunku rozwoju (społecznego,

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

gospodarczego...), jak również oceny działalności miejscowych instytucji publicznych i organizacji pozarządowych, charakterystyki lokalnych problemów społecznych i korzystania z różnych form wsparcia dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, poczucia bezpieczeństwa, transportu i komunikacji publicznej (w tym preferencji i zachowań, związanych z podróżowaniem).

Poniżej przedstawione są wnioski z przeprowadzonego badania mieszkańców Podkowy Leśnej

Tabela 4. Mocne i słabe strony życia w Podkowie Leśnej

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
✓ Cisza, spokój, krajobraz, zieleni, przyroda ✓ Kameralność, rodzaj zabudowy, organizacja przestrzeni, wszędzie blisko ✓ Elitarność, unikatowość, etos miejsca → znani mieszkańcy – „starzy podkowlanie”, miejsca naznaczone historią, dziedzictwo kulturalne, tradycja społecznego działania, wysokie ceny nieruchomości ✓ Zróżnicowanie społeczne → nowi mieszkańcy jako szansa i zasób rozwojowy ✓ Przyjazne miejsce do życia, wysoka jakość życia ✓ Ludzie i relacje międzyludzkie ✓ Aktywność społeczna ✓ Silna marka miasta, dobra opinia w środowisku zewnętrznym	✓ Zróżnicowanie, niejednorodność → szansa ✓ „starzy” i „nowi” mieszkańcy ✓ struktura dochodów ✓ Zmniejszenie poczucia bezpieczeństwa w okresie ostatnich kilku miesięcy → picie alkoholu w miejscach publicznych, awantury, wandalizm ✓ Nieefektywna komunikacja społeczna ✓ Niewystarczające wsparcie dla lokalnej przedsiębiorczości → ✓ Niewykorzystywanie istniejącego potencjału → brak lub zły stan infrastruktury turystycznej, np. bazy noclegowej, ławek, ścieżek rowerowych, zaniedbane atrakcje turystyczne, niezagospodarowany park miejski ✓ Brak parkingów typu P&R przy stacji WKD ✓ Brak długofalowej, zaplanowanej polityki rozwoju, myślenia strategicznego ✓ Brak oferty dla różnych grup społecznych: seniorów, młodzieży... ✓ Konflikty wokół utrzymania zieleni w mieście

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Respondenci z Podkowy Leśnej postrzegają swoje miasto jako przyjazne, spokojne i unikatowe miejsce do życia. Rozmówcy z Podkowy Leśnej w mniejszym stopniu byli skłonni interpretować zróżnicowanie struktury mieszkańców w kategoriach zagrożenia dla społecznej spójności i utrzymania specyficznego charakteru miasta. Zjawisko dynamiki zmian demograficznych opisywano w sposób neutralny, analityczny. Podczas dyskusji pojawił się wątek specyficznego charakteru Podkowy – jej elitarności, czy wręcz hermetyczności (*„jest podział na starą i nową Podkowę (...) one do dziś się nie porozumiały...”*, *„część nowych mieszkańców traktuje to miejsce jak sypialnię, pracuje w Warszawie, nie uczestniczy w życiu miasta (...) ale ten brak aktywności to chyba cecha dzisiejszych czasów...”*). Podkowa Leśna jest miastem właścicieli drogich nieruchomości, tradycyjne skupisko inteligencji i warszawskiej elity, przedstawicieli różnych zawodów, osób aktywnych w życiu publicznym i gospodarczym kraju (*„miasto prywatne w dobrym tego słowa znaczeniu...”*, *„to kryterium posiadania powoduje taką selekcję społeczną...”*, *„tu mieszkają ludzie, którzy dobrze żyją, orientują się w tym, co się dzieje, aktywni, aspirujący, o wysokich dochodach...”*). Większość rozmówców uważa, że można mówić o pewnych regułach, czy etosie bycia podkowianinem, do którego zalicza się między innymi kultura współpracy i potrzeba podejmowania aktywności społecznej i kulturalnej (*„etos współpracy...”*, *„starzy podkowianie mają swój regulamin przyzwoitego zachowania...”*, *„tu jest taka tradycja, że trzeba się angażować: społecznie, politycznie, kulturalnie...”*, *„u nas zawsze jest wysoka frekwencja wyborcza, dużo osób działa w organizacjach...”*).

Wśród słabych stron życia w Podkowie Leśnej wymieniano m.in. kwestię stanu bezpieczeństwa, który, zdaniem naszych rozmówców uległ pogorszeniu w okresie ostatnich kilku miesięcy (picie alkoholu w miejscach publicznych, awantury, wandalizm). Jako miejsce występowania tego rodzaju negatywnych zjawisk zidentyfikowano centrum miasta, zwłaszcza okolice stacji WKD i Urzędu Miasta. Część badanych do negatywnych zjawisk

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

zalicza również napływ ludzi poszukujących pracy w ich miejscowości („z Polski i spoza Polski...”, „oni naruszają ład...”). Podczas dyskusji pojawił się również wątek związany z dbałością o zachowanie zieleni w mieście, który – w opinii badanych – jest „główną osią konfliktu...”. Z jednej strony chodzi tu o brak przemyślanej polityki samorządu w obszarze zieleni, z drugiej – działalność części miejscowych organizacji o profilu ekologicznym, którą część rozmówców postrzega jako pozbawioną racjonalności, zbyt skrajną czy radykalną, a w konsekwencji - antyrozwojową („tutaj jest takie myślenie, że każde drzewo jest święte (...) nie wolno wyciąć żadnego drzewa...”, „agresywne działanie lobby proekologicznego...”, „terror...”, „przegięcie ekologiczne...”, „w Podkowie od lat toczy się dyskusja: miasto-ogród czy skansen...”). W tym miejscu należy podkreślić, że w spotkaniu nie uczestniczyli przedstawiciele wspomnianych organizacji ekologicznych, zatem w przyszłości warto zasięgnąć opinii ich przedstawicieli.

3.4. Analiza SWOT

Analiza SWOT, jako najbardziej popularny sposób analizy strategicznej, obejmuje najważniejsze zjawiska społeczne w Podkowie Leśnej i w jej otoczeniu. Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) potencjalne), threats (zagrożenia prawdopodobne). Rozpoznanie i ocena zagrożeń oraz szans wynikających z otoczenia, jak również z potencjału wewnętrznego, stanowi zbiór informacji, na podstawie, których możliwe jest wytyczanie celów strategicznych. Na potrzeby niniejszego dokumentu analiza została opracowana dla głównych problemów społecznych występujących na terenie Podkwy Leśnej, czyli długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa, niepełnosprawność oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ, DŁUGOTRWAŁA CHOROBA,

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych - informowanie o dostępnych formach pomocy - kierowanie osób wymagających całodobowej opieki do domów pomocy społecznej - rozwój usług opiekuńczych	- starzenie się społeczeństwa - zwiększająca się liczba osób, które z tytułu niepełnosprawności korzystają w różnych formach - brak wystarczającej oferty pomocy społecznej oraz rehabilitacyjnej - bariery architektoniczne - brak asystentów osób niepełnosprawnych - ograniczone działania prozdrowotne prowadzone wśród osób starszych - niski poziom życia osób niepełnosprawnych - niewystarczająca ilość kadry zajmująca się problematyką osób niepełnosprawnych, schorowanych - brak działań inicjujących w mieście wolontariat na rzecz osób starszych - brak rehabilitacji w ramach NFZ - brak miejsc terapii zajęciowej dla osób starszych i niepełnosprawnych
SZANSE	ZAGROŻENIA
- współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi - likwidowanie barier architektonicznych - pozyskiwanie środków unijnych na pomoc osobom niepełnosprawnym - wzrost społecznej akceptacji osób niepełnosprawnych - stworzenie możliwości rehabilitacji - możliwość uzyskania przez osoby starsze pomocy ze strony rodziny - stworzenie stowarzyszeń, grup międzypokoleniowych - dokładne rozpoznanie potrzeb osób starszych	- niedocenianie wagi problemów i potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych - brak edukacji o rozumieniu potrzeb osób niepełnosprawnych i schorowanych - ubożenie społeczeństwa - pogorszenie się stanu zdrowia społeczeństwa - izolacja społeczna osób niepełnosprawnych, zwłaszcza chorych psychicznie - niewystarczająca oferta zajęć spędzania wolnego czasu dla seniorów - wzrost liczby osób starszych - nieodpowiednia do potrzeb i możliwości osób starszych infrastruktura techniczna - marginalizacja spowodowana długotrwałą chorobą lub niepełnosprawnością

Źródło: opracowanie własne

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

UBÓSTWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
▪ sprawnie funkcjonujący system pomocy społecznej ▪ różnorodność form pomocowych ▪ doświadczenie pracowników socjalnych i ich przygotowanie zawodowe ▪ długoletnia współpraca z NGO	▪ występowanie dysfunkcji społecznych ▪ długotrwałe bezrobocie ▪ niska świadomość społeczeństwa wobec problemu biedy ▪ długotrwałe uzależnienie rodzin od pomocy społecznej ▪ brak organizacji pozarządowych pomagających osobom bezrobotnym ▪ brak mieszkania chronionego ▪ bierna postawa beneficjentów w rozwiązywaniu problemów życiowych ▪ niewystarczające zasoby mieszkań komunalnych i socjalnych w gminie
SZANSE	ZAGROŻENIA
▪ współpraca władz lokalnych z organizacjami pozarządowymi ▪ posiadanie przez osoby bezrobotne wystarczającej wiedzy o usługach poradnictwa zawodowego oraz szkoleniach ▪ pozyskiwanie środków na pomoc osobom najuboższym ▪ bliskość chłonnego rynku pracy (Warszawa) ▪ stworzenie sieci współpracy podmiotów lokalnych, działających na rzecz rodziny ▪ współpraca międzygminna – zawiązywanie partnerstw	▪ pogorszenie się stanu zdrowia społeczeństwa ▪ postępująca degradacja społeczna bezrobotnych ▪ roszczeniowa postawa części społeczeństwa ▪ ograniczone możliwości znalezienia zatrudnienia na lokalnym rynku pracy przez młodzież kończącą edukację ▪ mały potencjał w regionie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób bezrobotnych

Źródło: opracowanie własne

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZYCH

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- prorowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin - współpraca pomiędzy instytucjami zajmującymi się problematyką dzieci i młodzieży - efektywna praca socjalna - współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży - bogata oferta dla dzieci i młodzieży dostępu do różnorodnych form spędzania czasu wolnego - prorowadzenie działalności w kierunku rozwoju zastępczej opieki rodzinnej nad dziećmi	- brak dogłębnych analiz potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży - niewystarczający dostęp rodzin do poradnictwa specjalistycznego - niedostateczna liczba specjalistów do pracy z rodziną w środowisku za-mieszkania - beZRadność wychowawcza, szczególnie w rodzinach wielodzietnych i niepełnych - brak wsparcia ukierunkowanego na rodziny wielodzietne - brak na terenie miasta grup i ośrodków wsparcia dla rodzin - niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży - brak żłobków - zbyt niski poziom rozpoznawania problemów i potrzeb rozwojowych dzieci - brak specjalistów w OPS - psychologa, pedagoga i prawnika
SZANSE	ZAGROŻENIA
- wzrastająca liczba dzieci i młodzieży korzystających z oferty spędzania czasu wolnego - zadowolający poziom nauczania w placówkach oświatowych - działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży - wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców gminy - skoordynowane działania instytucji i organizacji wspierających rodziny, dzieci i młodzież	- utrzymująca się liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie - rozpad więzi rodzinnych i społecznych - wzrost zachowań agresywnych wśród mieszkańców gminy - występowanie zjawiska wyuczonej beZRadności - niewystarczający dostęp do placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży - narastające problemy społeczne w rodzinach wielodzietnych i niepełnych: ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, zachowania przestępcze wśród dorosłych i dzieci - występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny: uzależnień, rozpadu więzi rodzinnych, bezrobocia, przemocy w rodzinie i ubóstwa

Źródło: opracowanie własne

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

3.5. Zasoby instytucjonalne

Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odbędzie się w oparciu o współpracę i zaangażowanie wielu instytucji i organizacji zajmujących się problemami społecznymi. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów społecznych są:

- ✓ instytucje publiczne, samorządowe,
- ✓ organizacje pozarządowe,
- ✓ pozostałe jednostki.

Do zasobów instytucjonalnych działających na terenie Podkowy Leśnej można zaliczyć:

- ✓ Ośrodek Pomocy Społecznej
- ✓ Centrum Kultury i Inicjatyw Obywatelskich w Podkowie Leśnej
- ✓ Rada Miasta
- ✓ Burmistrz
- ✓ Przedszkole Miejskie im. Krasnala Hałabały
- ✓ Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Warszawy
- ✓ Gimnazjum Publiczne nr 1
- ✓ Szkoła Podstawowa nr 2 im. św. Teresy od Dzieciątka Jezus
- ✓ Gimnazjum nr 2 im. św. Hieronima
- ✓ Podkowieńskie Gimnazjum Nr 3
- ✓ Podkowieńskie Liceum Nr 60
- ✓ Podkowieńska Wyższa Szkoła Medyczna im. Zofii i Jonasza Łyko
- ✓ Miejska Biblioteka im. Poli Gojawiczyńskiej
- ✓ Posterunek Policji

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Sigma”
- ✓ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Medicus”
- ✓ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Basis”
- ✓ Sąd Rejonowy w Grodzisku Mazowieckim
- ✓ Kurator Sądowy
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny
- ✓ Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Organizacje pozarządowe działające na terenie Podkopy Leśnej:

- ✓ Stowarzyszenie LGD „Zielone Sąsiedztwo”
- ✓ Liga Ochrony Przyrody
- ✓ Polski Komitet Pomocy Społecznej
- ✓ Stowarzyszenie Ogród Sztuk i Nauk
- ✓ Stowarzyszenie „Związek Podkopian”
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Miasta Ogrodu Podkowa Leśna
- ✓ Zespół Caritas przy Parafii św. Krzysztofa
- ✓ Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów
- ✓ „Pośrodku Żywota” – Towarzystwo Pieśni Dawnej
- ✓ Środowiskowy Dom Samopomocy Katolickiego Stowarzyszenia Niepełnosprawnych Archidiecezji Warszawskiej
- ✓ Komitet Budowy Szkoły św. Teresy i Gimnazjum św. Hieronima
- ✓ Towarzystwo Opieki nad Zabytkami
- ✓ Stowarzyszenie „Dla Podkopy”
- ✓ Podkopiańskie Towarzystwo Biegowe
- ✓ Stowarzyszenie Nova Podkova

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: **„Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji”** w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

-
- ✓ Towarzystwo Przyjaciół Liceum Podkowińskiego
 - ✓ Stowarzyszenie Ułanów Grochowskich im. Gen. Józefa Dwernickiego
 - ✓ Podkowiński Klub Sportowy Mustangi
 - ✓ Stowarzyszenie TKKF Ognisko „Podkowa”
 - ✓ Uniwersytet Otwarty Pokolenia
 - ✓ Fundacja Krzewienia Kultury i Nauki „Promotor”
 - ✓ Stowarzyszenie Wille Borki.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CZEŚĆ PROGRAMOWA

4. Cele strategiczne i kierunki działań

CEL STRATEGICZNY
Wzmocnienie trwałości rodziny i przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom dezorganizującym życie rodzinne, utrzymanie dziecka w rodzinie, zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci
ZDIAGNOZOWANY PROBLEM
Złe funkcjonowanie rodziny. Rodzinę trzeba chronić i wspierać. Priorytetem pomocy rodzinie jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem
KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Praca socjalna z rodzinami mającymi problemy opiekuńczo – wychowawcze 2. Prowadzenie poradnictwa przez pracowników OPS, a także kierowanie do specjalistów (psychologa, pedagoga i in.) 3. Współpraca z Policją, lekarzami, szkołą 4. Dożywianie dzieci, wyposażenie w artykuły szkolne 5. Współ finansowanie wypoczynku letniego i zimowego 6. Udzielanie pomocy finansowej

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
✓ liczba programów wspierających integrację rodziny ✓ liczba uczniów objętych programem stypendialnym ✓ liczba dzieci korzystających z organizowanego wypoczynku ✓ liczba rodzin objęta pomocą finansową ✓ liczba osób objęta pomocą w formie dożywiania ✓ liczba wdrożonych programów pokonywania problemów występujących w rodzinie ✓ liczba rodzin objętych wsparciem psychologa ✓ liczba udzielonych porad ✓ liczba zrealizowanych programów profilaktycznych ✓ liczba klientów pomocy społecznej objętych kontraktem socjalnym ✓ liczba osób i rodzin objętych aktywnymi formami wsparcia ✓ liczba rodzin objętych działaniami asystenta rodziny ✓ liczba specjalistów zaangażowanych do realizacji wdrażanych programów w środowisku (pedagogów rodzinnych, terapeutów, pracowników socjalnych itp) ✓ liczba rodzin korzystających z pomocy OPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych ✓ liczba dzieci korzystających z zajęć w placówkach wsparcia dziennego ✓ liczba klubów i stowarzyszeń sportowych ✓ liczba zorganizowanych wyjazdów podczas wakacji letnich i ferii zimowych ✓ liczba uczestników wyjazdów
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Burmistrz, Rada Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne samorządu, placówki oświatowe i kulturalne, organizacje pozarządowe, służba zdrowia
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy i centralny, środki zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
OKRES REALIZACJI
2007-2016

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CEL STRATEGICZNY
Budowa i rozwój systemu wsparcia na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych
ZDIAGNOZOWANY PROBLEM
Zwiększa się ilość mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a w szczególności samotnych, co wymaga zapewnienia im właściwej opieki. Wraz z wiekiem nasilają się problemy zdrowotne oraz zwiększa się liczba niepełnosprawnych
CELE SZCZEGÓŁOWE
1. Zapewnienie odpowiednich form opieki 2. Usprawnianie osób starszych i niepełnosprawnych 3. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom najbliższym 4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności 5. Aktywizacja osób upośledzonych i chorych psychicznie
KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Utrzymanie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania 2. Rozwój pracy socjalnej i działań na rzecz integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym 3. Wsparcie materialne dla osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych 4. Podejmowanie działań zmierzających do systematycznego znoszenia barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo 5. Współdziałanie z PFRON i organizacjami pozarządowymi dla skuteczniejszego rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych 6. Współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych 7. Podjęcie działań w kierunku utworzenia Dziennego Domu Pomocy Społecznej dla

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

osób w podeszłym wieku
WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
✓ liczba przeprowadzonych kampanii promujących aktywny i zdrowy styl życia dla osób starszych ✓ liczba osób uczestniczących w różnych formach aktywizacji ✓ liczba imprez integrujących osoby niepełnosprawne i mieszkańców gminy ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób starszych i niepełnosprawnych ✓ liczba osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy ✓ liczba ofert pracy udostępnionych osobom niepełnosprawnym ✓ liczba zakładów pracy zatrudniających osoby niepełnosprawne ✓ liczba programów oferujących przedsiębiorcom pakiet udogodnień z tytułu zatrudnienia osób niepełnosprawnych ✓ liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy niepełnosprawnym osobom ✓ liczba inicjatyw skierowanych do osób upośledzonych i chorych psychicznie ✓ liczba nowych instytucji środowiskowych wspierających osoby starsze ✓ liczba podjętych modernizacji obiektów służących likwidacji barier architektonicznych ✓ liczba jednostek administracji publicznej, które wdrożyły program działań przyjaznych dla osób niepełnosprawnych ✓ liczba osób z orzeczeniem o niepełnosprawności ✓ liczba porad psychologicznych ✓ liczba osób objętych pomocą finansową ✓ liczba osób korzystających z usług opiekuńczych z pomocy społecznej ✓ liczba wolontariuszy ✓ liczba osób objętych pomocą wolontariuszy
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Burmistrz, Rada Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego, placówki oświatowe i kulturalne, organizacje pozarządowe, służba zdrowia.
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy i centralny, środki zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe.
OKRES REALIZACJI
2007-2016

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CEL STRATEGICZNY
Budowa systemu wsparcia osób bezrobotnych w konsekwencji ubogich i narażonych na wykluczenie społeczne
ZDIAGNOZOWANY PROBLEM
Istnienie bezrobocia na terenie Podkowy Leśnej skutecznie uniemożliwia realizację celów osobistych i zawodowych znacznej grupie mieszkańców, pogłębiając obszary ubóstwa oraz zwiększając zagrożenie bezdomnością
CELE SZCZEGÓŁOWE
1. Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, długotrwale bezrobotnym 2. Zapewnienie pomocy osobom pozbawionym mieszkania 3. Podniesienie wiedzy i świadomości dotyczącej rynku pracy 4. Łagodzenie społecznych skutków długotrwałego bezrobocia i przeciwdziałanie dyskryminacji na rynku pracy
KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania i rozwiązywania bezrobocia na terenie gminy - organizacja prac interwencyjnych 2. Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych - udzielanie osobom bezrobotnym wszechstronnej pomocy w zakresie poradnictwa, zapoznania z aktywnymi technikami poszukiwania pracy 3. Objęcie pomocą materialną rodzin dotkniętych bezrobociem 4. Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów mogących tworzyć nowe miejsca pracy 5. Podjęcie działań w kierunku budowy mieszkań socjalnych

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
✓ liczba zorganizowanych warsztatów dla osób bezrobotnych ✓ liczba bezrobotnych bez wykształcenia ✓ liczba bezrobotnych poniżej 25 r.ż. ✓ liczba programów skierowanych do osób bezrobotnych ✓ liczba osób korzystających z wsparcia OPS z tytułu bezrobocia ✓ liczba projektów adresowanych do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ✓ liczba osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy ✓ liczba osób objętych aktywnymi formami wsparcia ✓ liczba bezrobotnych, w tym liczba bezrobotnych kobiet ✓ liczba bezrobotnych długotrwale pozostających bez pracy ✓ liczba udzielonych porad psychologicznych ✓ liczba osób i rodzin którym udzielono pomocy finansowej i rzeczowej ✓ liczba osób zatrudnionych w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych ✓ liczba ofert pracy dla osób zarejestrowanych w PUP ✓ liczba oferowanych programów podnoszenia kwalifikacji dla osób bezrobotnych ✓ liczba osób objętych wsparciem w ramach programu pokonywania długotrwałego bezrobocia ✓ liczba programów z zakresu aktywizacji zawodowej ✓ liczba utworzonych mieszkań socjalnych
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Burmistrz, Rada Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej i inne jednostki organizacyjne samorządu gminnego, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy i centralny, środki zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
OKRES REALIZACJI
2007-2016

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CEL STRATEGICZNY
Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy
ZDIAGNOZOWANY PROBLEM
Alkoholizm – przyczyna szeregu negatywnych zjawisk, a szczególnie przemocy w rodzinie
CELE SZCZEGÓŁOWE
1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych 2. Zahamowanie wzrostu spożycia alkoholu 3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie 4. Terapia 5. Promocja zdrowego stylu życia
KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Wdrożenie stosowanych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży 2. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu 3. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych 4. Zwiększanie skuteczności pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie 5. Wspieranie inicjatyw tworzenia grup samopomocowych osób i rodzin zagrożonych problemem alkoholowym 6. Kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawach obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
✓ liczba akcji profilaktycznych ✓ liczba wdrożonych programów ✓ liczba porad prawnych ✓ liczba porad psychologicznych ✓ liczba założonych Niebieskich Kart ✓ liczba spotkań grup roboczych Komisji rozwiązywania Problemów Alkoholowych ✓ liczba działań zwiększających dostępność terapeutyczną i rehabilitacyjną ✓ liczba kontroli w punktach sprzedaży alkoholu pod kątem sprzedaży alkoholu osobom nieletnim ✓ liczba projektów promujących zdrowy styl życia ✓ powołanie zespołów interdyscyplinarnych wspierających rodziny dysfunkcyjne ✓ liczba spraw podejmowanych przez zespoły interdyscyplinarne ✓ liczba podjętych interwencji kryzysowych ✓ liczba zawartych kontraktów socjalnych i indywidualnych planów pomocy związanych z problemem uzależnienia ✓ liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz promocji zdrowego stylu życia ✓ liczba programów i kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ liczba inicjatyw realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie ✓ liczba grup wsparcia ✓ liczba udzielonych porad psychologicznych ✓ liczba rodzin objętych wsparciem psychologa
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Burmistrz, Rada Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy i centralny, środki zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
OKRES REALIZACJI
2007-2016

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

CEL STRATEGICZNY
Monitoring problemów społecznych i rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi
ZDIAGNOZOWANY PROBLEM
Właściwa ocena możliwości lokalnego systemu pomocy społecznej i jego rozwój oraz szerszym udziałem skoordynowanego i aktywnego działania organizacji pozarządowych może przyczynić się do skuteczniejszego wspierania mieszkańców
CELE SZCZEGÓŁOWE
1. Ocena stanu potrzeb społecznych 2. Ocena możliwości skutecznego reagowania na pojawiające się kwestie społeczne, 3. Ocena działań organizacji pozarządowych na terenie gminy 4. Zwiększenie możliwości współpracy pomiędzy poszczególnymi organizacjami pozarządowymi
KIERUNKI DZIAŁAŃ
1. Systematyczny monitoring problemów społecznych realizowany przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej 2. Systematyczna analiza zasobów finansowych przeznaczonych na realizację zadań własnych i zleconych 3. Informowanie radnych i decydentów o istniejących potrzebach i kwestiach społecznych 4. Analiza świadczonej pomocy ze względu na efektywność i właściwość adresatów 5. Podnoszenie kwalifikacji kadry pomocy społecznej 6. Kontynuacja systematycznej współpracy samorządu lokalnego z organizacjami pozarządowymi

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

WSKAŹNIKI REALIZACJI DZIAŁAŃ
✓ liczba projektów realizowanych w ramach inicjatyw lokalnych ✓ liczba spotkań instytucji działających na terenie gminy w sektorze pomocy społecznej ✓ liczba zawartych porozumień z organizacjami pozarządowymi ✓ liczba konsultacji społecznych ✓ liczba wspólnych inicjatyw ✓ liczba mieszkańców gminy uczestniczących w organizowanych wydarzeniach ✓ liczba pracowników instytucji pomocy społecznej realizujących gminne zadania z zakresu pomocy społecznej, podnoszących kwalifikacje w różnych formach kształcenia. ✓ liczba pozyskanych wolontariuszy ✓ liczba pracowników objętych wsparciem przeciw wypaleniu zawodowemu ✓ liczba spotkań instytucji samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych i pozostałych podmiotów działających na rzecz rozwiązywania problemów społecznych ✓ liczba opracowań, programów i analiz problemów społecznych występujących na terenie Podkowy Leśnej
ODPOWIEDZIALNI ZA REALIZACJĘ DZIAŁAŃ
Burmistrz, Rada Miasta, Ośrodek Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Budżet samorządowy i centralny, środki zewnętrzne m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe
OKRES REALIZACJI
2007-2016

5. Misja Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów

11 czerwca roku 2010 burmistrzowie gminy Brwinów, miasta Milanówek i miasta Podkowa Leśna podpisali porozumienie o powołaniu Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów. Umowa przewidywała współpracę na rzecz podniesienia jakości życia

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

mieszkańców poprzez wspólne działania w takich sferach życia, jak gospodarka komunalna, kultura, sport, turystyka, oświata, bezpieczeństwo publiczne, profilaktyka społeczna, ochrona środowiska naturalnego i pozyskiwanie funduszy zewnętrznych. Warto zaznaczyć, że porozumienie było konsekwencją wcześniejszej współpracy zainteresowanych JST, zainicjowanej w roku 2006 przez wspólne wydarzenia kulturalne¹¹.

Równoprawnymi właścicielami marki „PTO” są trzy wspomniane jednostki samorządu terytorialnego, które mogą udzielać zgody na jej wykorzystywanie innym podmiotom (np. przedsiębiorcom lub organizacjom pozarządowym). „...Znak słowno-graficzny Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów został prawnie zastrzeżony 15 czerwca 2011 roku w Urzędzie Patentowym (...) Logo może się pojawiać zarówno na materiałach drukowanych do celów informacyjnych, promocyjnych, edukacyjnych, biznesowych, jak i podczas imprez oraz wydarzeń lokalnych i ponadlokalnych. Regulamin używania znaku PTO dostępny jest w każdym z trzech Urzędów Gmin...”¹².

Prace nad przygotowaniem niniejszej Strategii prowadzone były w ramach projektu „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji”, dofinansowanego z Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego. „Celami Projektu są podwyższenie jakości życia mieszkańców oraz budowa mechanizmów Partnerstwa w zakresie wspólnego rozwiązywania problemów, wykraczających poza obszar pojedynczej gminy. Oczekiwanym rezultatem jest opracowanie dokumentów strategicznych określających optymalne kierunki rozwoju obszaru funkcjonalnego, dokumentacji

¹¹ Źródło: <http://www.trojmiasto-ogrodow.eu/>

¹² Broszura „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów. Sąsiedzka Współpraca Mieszkańców i Partnerstwo Samorządów”, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo”, Podkowa Leśna, 2013

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

projektowej najbardziej kluczowych kwestii dot. rozwiązania problemów wodno-melioracyjnych (w tym inwentaryzacji urządzeń wodnych i kompleksowego uregulowania gospodarki wodnej), na rzecz zwiększenia intermodalności połączeń komunikacyjnych oraz poprawy dostępności do Warszawy i głównych tras krajowych (w tym na terenie stref inwestycyjno-mieszkaniowych oraz sieci ścieżek rowerowych), rewitalizacji kluczowych terenów zielonych oraz rozwiązania kluczowych problemów i usług społecznych (w tym cmentarza, przedszkola, szkoły, stref rekreacji i innych) oraz docelowo wzmocnienie instytucjonalne Partnerstwa, w tym poprzez udział licznych partnerów społecznych...”¹³.

W najprostszym ujęciu Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów jest obszarem funkcjonalnym, który charakteryzuje się pewną specyfiką i odrębnością. Wspólne cechy tego obszaru obejmują nie tylko kwestie przestrzenne, czy infrastrukturalne, ale również – a może przede wszystkim – dziedzictwo historyczne i kulturowe, a także walory przyrodniczo-krajobrazowe. „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów to przykład obszaru funkcjonalnego złożonego z sąsiadujących, niewielkich ośrodków miejskich o przenikającej się zabudowie, głównie jednorodzinnej oraz otaczających je terenów wiejskich położonych na skraju dwóch powiatów: pruszkowskiego i grodzkiego, w południowo-zachodnim paśmie Warszawskiego Obszaru Metropolitalnego...”¹⁴.

6. Rekomendowane działania dla Podkowy Leśnej w ramach obszaru PTO

¹³ Źródło: <http://www.trojmiasto-ogrodow.eu/>

¹⁴ Broszura „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów. Sąsiedzka Współpraca Mieszkańców i Partnerstwo Samorządów”, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Zielone Sąsiedztwo”, Podkowa Leśna, 2013

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmieście Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmieścia Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Jak pokazują wyniki przeprowadzonych badań, obszar PTO jest niejednorodny, a poszczególne gminy mają zróżnicowane atuty, problemy i szanse rozwojowe. Choć gminy obszaru PTO posiadają wiele cech wspólnych, to występują między nimi istotne różnice. To wewnętrzne zróżnicowanie jest wartością i zarazem istotnym zasobem rozwojowym. Wspólne przedsięwzięcia na obszarze PTO nie muszą być realizowane w sposób identyczny w każdej z gmin, natomiast mogą być wzajemnie powiązane i komplementarne. Oznacza to m.in. wymianę usług społecznych między partnerami, a tam, gdzie to możliwe – realizację wspólnych przedsięwzięć.

W związku z tym warto również rozważyć możliwość segmentacji gmin należących do tego obszaru i zastosowania specyficznych, dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb instrumentów wsparcia (np. gminne specjalizacje w ramach obszaru PTO). Profilowanie niektórych działań sprzyjałoby ich skuteczności i – co za tym idzie – mogłoby generować szczególnie silne impulsy rozwojowe.

Do wspólnych kierunków działań, które mogą być realizowane w ramach partnerstwa i pod marką PTO należą m.in.:

- ✓ transport drogowy i komunikacja publiczna;
- ✓ promocja, komunikacja społeczna;
- ✓ gospodarka komunalna;
- ✓ sport;
- ✓ kultura;
- ✓ edukacja;
- ✓ turystyka;
- ✓ polityka społeczna;
- ✓ mieszkalnictwo komunalne i socjalne;

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

- ✓ ochrona środowiska naturalnego (w tym wspólne przedsięwzięcia w obszarze odnawialnych źródeł energii, a także efektywności energetycznej);
- ✓ ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego;
- ✓ podnoszenie jakości życia mieszkańców;
- ✓ poprawa standardu świadczonych usług publicznych;
- ✓ zagospodarowanie przestrzenne;
- ✓ rozwój gospodarczy i wspieranie przedsiębiorczości;
- ✓ zwiększenie dostępu do technologii teleinformatycznych (w tym internetu);
- ✓ bezpieczeństwo publiczne.

„Zintegrowana strategia rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów” zakłada realizację następujących działań z podziałem na 3 osobne, choć wzajemnie powiązane kategorie które będą uzupełnieniem przyjętych działań w ramach wyznaczonych celów strategicznych.

Integracja, zwiększenie spójności społecznej

Tabela 5. Proponowane działania na rzecz integracji i zwiększenia spójności społecznej

Działanie	Grupy docelowe	Potencjalni realizatorzy
działania integrujące „starych” i „nowych” mieszkańców, np. otwarte wydarzenia kulturalne, rozrywkowe, sportowe; rozwiązania przestrzenne, sprzyjające tworzeniu relacji międzyludzkich – miejsca spotkań: skwery, place zabaw, miejsca odpoczynku i rekreacji; konkursy dla dzieci i młodzieży na tematy związane z lokalną historią i dziedzictwem kulturowym	„starzy” i „nowi” mieszkańcy, dzieci i młodzież	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

działania na rzecz integracji międzypokoleniowej i włączenia seniorów do głównego nurtu życia, np. tworzenie klubów seniora, miejsc dziennego pobytu dla osób starszych, rozwój UTW, podnoszenie jakości usług opiekuńczych, skierowanych do osób starszych (w tym wykorzystanie usług sąsiedzkich i wolontariatu); projekty międzypokoleniowe, edukacja na rzecz zmiany sposobu postrzegania osób starszych	seniorzy, dzieci i młodzież	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie), przedsiębiorcy...
poprawa jakości i dostępności oferty lokalnych usług publicznych (np. edukacja, kultura, sport), bardziej skuteczna komunikacja tej oferty mieszkańcom, stworzenie nawyku korzystania z oferty lokalnej	mieszkańcy obszaru PTO	gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe
tworzenie wspólnych lub wzajemnie komplementarnych usług publicznych w trzech gminach obszaru PTO, np. transport i komunikacja, kultura, sport, rozrywka, polityka społeczna (np. utworzenie Centrum Integracji Społecznej dla obszaru PTO), opieka medyczna, budowa wspólnego cmentarza, wspólne inwestycje w odnawialne źródła energii (np. instalacje fotowoltaiczne)	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy...
utworzenie „Karty Mieszkańca PTO”, uprawniającej do zniżek podczas korzystania z miejscowej oferty usług publicznych (np. sportowych, kulturalnych...) i niepublicznych (np. punkty gastronomiczne) → ukazanie mieszkańcom twardych korzyści z zamieszkiwania na obszarze PTO i współpracy partnerskiej, tworzenie	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy...

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

poczucia wyjątkowości i elitarności tworzenie wspólnych wydarzeń dla obszaru PTO, np. imprez kulturalnych lub sportowych pod marką PTO, o lokalnym i ponadlokalnym zasięgu (np. cykle koncertów muzyki klasycznej lub rozrywkowej, cyklicznie odbywające się w ośrodkach kultury, właściwych dla 3 gmin partnerskich, wspólne imprezy sportowe, np. turnieje o mistrzostwo PTO w różnych dyscyplinach sportu)	mieszkańcy obszaru PTO, w tym np. dzieci i młodzież, seniorzy...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie), przedsiębiorcy...
prowadzenie kampanii społecznych i wizerunkowych obszaru PTO, np. promujących lokalną historię i dziedzictwo kulturowe, proekologicznych, wspierających zdrowy styl życia, promujących aktywność społeczną i współpracę między ludźmi, tworzących poczucie przynależności i dumy z bycia mieszkańcem PTO...	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy...
działania edukacyjne, w ramach systemu i poza systemem edukacji: wychowywanie młodych i zachęcanie starszych mieszkańców do współpracy, tolerancji, kultury kompromisu, myślenia w kategoriach dobra wspólnego, przełamywania wzajemnych stereotypów (przedsięwzięcia polegające na pracy grupowej, zbiorowej realizacji zadań)...	„starzy” i „nowi” mieszkańcy, dzieci i młodzież, seniorzy...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie)...
promowanie dziedzictwa kulturowego i historycznego obszaru PTO, np. wspólne wydawnictwa, mapy, foldery, imprezy tematyczne, konkursy...	„starzy” i „nowi” mieszkańcy, dzieci i młodzież, seniorzy...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie)...
wspólna oferta, promocja i infrastruktura turystyczna (we współpracy z LGD „Zielone Sąsiedztwo”), np. inwestycje	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe,

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

w nowe obiekty noclegowe lub gastronomiczne, podniesienie standardu dotychczasowych usług, oznakowanie szlaków, ścieżek rowerowych i atrakcji turystycznych, tworzenie wspólnych, innowacyjnych produktów turystycznych...		grupy nieformalne (np. sąsiedzkie), przedsiębiorcy...
promowanie ciekawych ludzi i ich inicjatyw („ambasadorowie”, wizytówka obszaru PTO), np. konkursy, przyznawanie odznaczeń za wybitne osiągnięcia w różnych sferach życia, przyciąganie znanych osób zamieszkujących na obszarze PTO do współpracy na rzecz lokalnej społeczności, cykliczne spotkania z ciekawymi ludźmi we wszystkich gminach obszaru PTO...	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie), przedsiębiorcy...
promocja społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR): konkursy („dobry pracodawca”, „firma odpowiedzialna społecznie”), rankingi, wydarzenia integrujące środowisko przedsiębiorców, sponsoring istotnych społecznie działań przez miejscowy biznes...	przedsiębiorcy	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe...
tworzenie wspólnych mediów i systemu komunikacji dla obszaru PTO, m.in. wspólny portal internetowy PTO, profile na portalach społecznościowych, zakładki PTO na stronach gminnych (tę kwestię szerzej opisano w jednym z poprzednich rozdziałów)	mieszkańcy obszaru PTO, instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO...
tworzenie forów tematycznych w różnych sferach życia, stała współpraca między odpowiednimi instytucjami, ich komórkami lub jednostkami podległymi, jak również pracownikami, łączenie organizacji pozarządowych i środowisk biznesowych z trzech gmin obszaru PTO,	instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy...

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

np. ośrodków kultury, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, NGO, przedsiębiorców → cykliczne spotkania, wymiana informacji i doświadczeń, kreowanie wspólnych przedsięwzięć, integracja w ujęciu horyzontalnym i wertykalnym...		
--	--	--

Zródło: opracowanie własne

Zwiększenie poziomu aktywności i partycypacji społecznej

Tabela 6. Proponowane działania na rzecz zwiększenia poziomu aktywności i partycypacji społecznej

Działanie	Grupy docelowe	Potencjalni realizatorzy
edukacja obywatelska, upowszechnianie wiedzy obywatelskiej (w miejscowych placówkach oświatowych i poza nimi), np. konkursy, szkolenia, kampanie społeczne (na rzecz wiedzy i aktywności obywatelskiej, promujące udział w wyborach, działalność w organizacjach	dzieci i młodzież, seniorzy, inne grupy mieszkańców...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

pozarządowych, wolontariat, pomaganie innym...), promowanie roli samorządów szkolnych, upowszechnianie takich rozwiązań, jak młodzieżowe rady gmin		
stworzenie partycypacyjnego modelu zarządzania gminami obszaru PTO, włączanie mieszkańców w proces podejmowania ważnych decyzji, np. coroczny budżet partycypacyjny w każdej gminie, zwiększenie puli środków w ramach funduszu sołeckiego na obszarach wiejskich gminy Brwinów, upowszechnienie społecznych konsultacji w ważnych sprawach publicznych, partycypacyjny model wypracowywania lokalnych dokumentów strategicznych, spotkania z mieszkańcami, wzmocnienie kanałów komunikacji bezpośredniej z mieszkańcami (np. media społecznościowe, fora i grupy dyskusyjne, możliwość zadawania pytań burmistrzom i radnym...)	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe
zwiększenie stopnia wykorzystania finansowych i niefinansowych mechanizmów współpracy JST i NGO (np. zwiększenie puli środków i zakresu zadań powierzanych lub wspieranych ze środków publicznych, realizowanych przez NGO, korzystanie z takich instrumentów, jak np. inicjatywa lokalna, przeznaczona dla grup nieformalnych)	gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne	gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe

Zródło: opracowanie własne

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmieście Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmieścia Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

Tabela 7. Proponowane działania na rzecz poprawy poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

Działanie	Grupy docelowe	Potencjalni realizatorzy
zwiększenie stopnia integracji, aktywności społecznej i poczucia dobra wspólnego jako działania sprzyjające m.in. podniesieniu poczucia bezpieczeństwa; rozwój pomocy sąsiedzkiej, zmiana zachowań mieszkańców w obszarze współpracy z policją, zwłaszcza informowania o zaobserwowanych zagrożeniach	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie)...
zacieśnienie współpracy między partnerami, wzajemne wspieranie się (np. wspólny lobbying, zajmowanie stanowisk w kwestiach bezpieczeństwa), budowanie koalicji wokół problemu, wspólne przedsięwzięcia, wymiana informacji...	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne (np. sąsiedzkie)...
rozbudowa i poprawa jakości sieci monitoringu wizyjnego w gminach obszaru PTO (zwłaszcza w miejscach postrzeganych jako najbardziej niebezpieczne), zwiększenie liczby patroli policyjnych (zwłaszcza w Podkowie Leśnej)	mieszkańcy obszaru PTO	gminy obszaru PTO, policja
edukacja z zakresu przeciwdziałania różnym zagrożeniom, np. kampanie społeczne skierowane do różnych grup odbiorców, w tym dzieci i młodzieży (zapobieganie przemocy	dzieci i młodzież, seniorzy, inne grupy mieszkańców...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

również, rozwiązywanie konfliktów, promocja aktywnego spędzania wolnego czasu, ostrzeganie przed niebezpieczeństwami, jak używanie alkoholu, narkotyków, dopalaczy...), do seniorów (ostrzeganie przed niebezpieczeństwami, jak kradzieże metodą „na wnuczka”)...		
poprawa jakości i dostępności oferty z zakresu zagospodarowania czasu wolnego oraz profilaktyki uzależnień: zajęcia pozalekcyjne, zwiększenie liczby konkursów na organizację tego rodzaju zajęć i puli środków przeznaczonych na ich realizację, wspieranie świetlic i klubów młodzieżowych, oferta kulturalna, rozrywkowa i sportowa, aktywne działania z zakresu pedagogiki ulicy, streetworkingu, wykorzystanie rozwiązań opartych na wolontariacie...	dzieci i młodzież...	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe
działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa drogowego: poprawa jakości infrastruktury drogowej z uwzględnieniem rozwiązań sprzyjających bezpieczeństwu (np. na przejazdach przez linię WKD, na najbardziej niebezpiecznych skrzyżowaniach i uczęszczanych ciągach komunikacyjnych), spowalnianie ruchu, rozbudowa ścieżek rowerowych, kampanie na rzecz bezpieczeństwa drogowego (np. skierowane do dzieci i młodzieży, promujące bezpieczne zachowania	mieszkańcy obszaru PTO	Stowarzyszenie „PTO”, gminy obszaru PTO, organizacje pozarządowe

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmieście Ogródów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmieścia Ogródów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

na drogach, przeciwdziałające piractwu drogowemu, czy prowadzeniu pojazdów pod wpływem alkoholu...)		
--	--	--

Źródło: opracowanie własne

7. Źródła finansowania strategii

Realizacja działań objętych Strategią rozwiązywania problemów społecznych finansowana będzie głównie z budżetu Podkowy Leśnej. Przewiduje się również możliwość finansowania ze źródeł zewnętrznych:

1) krajowych:

- a) środki rządowe;
- b) środki samorządowe;
- c) środki własne podmiotów zaangażowanych w realizację Strategii;
- d) sponsorzy;
- e) inne.

2) ponadnarodowych:

- a) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej;
- b) środki pochodzące z budżetów krajów europejskich, niewchodzących w skład UE;
- c) programów wynikających ze współpracy bilateralnej.

Głównymi źródłami finansowania z zewnątrz będą środki z budżetu Unii Europejskiej – przede wszystkim Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. EFS może być głównym źródłem finansowania zadań z zakresu

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

rozwoju zasobów ludzkich (Kapitał Ludzki), a EFRR będzie źródłem dofinansowania projektów inwestycyjnych.

8. Wdrażanie, monitoring i ewaluacja

Skuteczność funkcjonowania przyjętej strategii zależeć będzie od:

- monitoringu i ewaluacji,
- budowy programów celowych rozwijających przyjęte kierunki działań.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych będzie skuteczna, o ile przedstawiciele samorządu lokalnego znajdą zasoby umożliwiające budowę i realizację programów celowych zgodnych z przyjętymi kierunkami działań.

Projekty i programy powinny cechować:

- efektywność /relacja między osiągniętymi bądź planowanymi celami danego działania, a ponoszonymi lub planowanymi nakładami/,
- skuteczność /zgodność między stanem rzeczy a zakładanym celem/,
- celowość /dotarcie z danym programem do środowiska osób rzeczywiście go

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

potrzebujących/.

7. Zakończenie

Przedstawiona aktualizacja strategii polityki społecznej gminy Podkowa Leśna obejmuje okres 2007-2016. Zadania strategiczne wyznaczono w zakresie najistotniejszych zagadnień występujących na tym terenie. Do nich należą problemy:

- rodzin dysfunkcyjnych,
- osób starszych i niepełnosprawnych,
- osób i rodzin dotkniętych bezrobociem,
- uzależnień.

Podstawowym kierunkiem działań jest tworzenie zintegrowanego systemu pomocy społecznej w celu zapobiegania, łagodzenia i likwidowania niekorzystnych zjawisk społecznych. Głównym narzędziem pracy ma być praca socjalna z osobą, rodziną i społecznością lokalną. Postawione przed pomocą społeczną cele powinny być realizowane na różnych poziomach organizacji i przy wykorzystaniu wszelkich możliwych zasobów, a także przy zaangażowaniu władz gminy i społeczności lokalnej, instytucji i organizacji pozarządowych. Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań w miarę posiadanych w samorządzie i pozyskanych zewnątrz środków finansowych. Działania które zaproponowano w ramach aktualizacji i dostosowania strategii poszczególnych gmin w obrębie PTO do „Zintegrowanej Strategii rozwiązywania problemów społecznych oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów” stanowią uzupełnienie przyjętych wcześniej działań w ramach wyznaczonych celów strategicznych.

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt: „**Podwarszawskie Trójmiasto Ogrodów - poprawa spójności obszaru Podwarszawskiego Trójmiasta Ogrodów poprzez współpracę w zakresie polityki społecznej, kształtowania przestrzeni publicznej, gospodarki wodnej i komunikacji**” w ramach wdrażanego przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Programu Regionalnego „Rozwój miast poprzez wzmocnienie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego, dialog społeczny oraz współpracę z przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego”, dofinansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego EOG i środków krajowych.

7.1. Spis tabel i wykresów

Rysunek 1. Mapa Podkowy Leśnej

Wykres 1. Liczba osób zamieszkałych na terenie Podkowy Leśnej z podziałem na płeć w latach 2012-2014.

Wykres 2. Struktura mieszkańców Podkowy Leśnej w latach 2012-2014.

Wykres 3. Liczba osób bezrobotnych (zarejestrowanych) z podziałem na płeć w Podkowie Leśnej w latach 2012-2014.

Tabela 1. Powody przyznania pomocy społecznej przez OPS w Podkowie Leśnej w latach 2012-2014.

Tabela 2. Świadczenie udzielone w 2014 r.

Tabela 3. Świadczenia rodzinne wypłacone w 2014 r.

Tabela 4. Mocne i słabe strony życia w Podkowie Leśnej